

PROOIKEUZE BROEDENDE SPERWERS IN DE BINNENDUINRAND VAN VLISSINGEN

Inleiding

De Sperwer is vanaf 1997 broedvogel in de binnenduinrand van Vlissingen. Van 1997 t/m 2003, uitgezonderd 2002, broedde de Sperwer steeds in hetzelfde bosperceeltje en wist jaarlijks succesvol jongen groot te brengen. Het jaar 2002 was uitzonderlijk, dat jaar vond ik twee bezette nesten in het Nollebos waarvan één in de eifase mislukte en het andere succesvol was. Vanaf 2000 heb ik jaarlijks onderzoek gedaan naar de prooikeuze van de Sperwer in de binnenduinrand van Vlissingen. Over de resultaten van het onderzoek in het jaar 2000 heb ik

eerder een stukje geschreven in 't Zwelmpje (Arts 2000).

Methode

Jaarlijks zijn plukresten (veren) verzameld in een straal van 50 meter rond het nest, een veel gebruikte methode om de prooikeuze van broedende Sperwers te onderzoeken. Voor algemene informatie over jacht en broedbiologie van Sperwer en gebruikte methodiek bij verzamelen en determineren plukresten verwijs ik naar het eerder gepubliceerde artikeltje (Arts 2000).

Resultaten

De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd in Tabel 1. Het jaar 2002 ontbreekt in de tabel, ondanks uitgebreid zoeken in de omgeving van het nest kon ik in 2002 geen plukresten vinden van de in het Nollebos broedende Sperwer. Totaal werden 135 plukresten verzameld, verdeeld over 22 soorten. Acht plukresten konden niet worden herleid tot een soort. Van alle gevonden prooien is een overzicht gemaakt (Tabel 1).

Tabel 1. Prooien van Sperwer bij nestplaats in gemeente Vlissingen in de periode 2000 - 2003.

Soortnaam	Totaal	% van totaal	2000	2001	2003
Spreeuw	35	25,9	6	21	8
Huismus/Ringmus	34	25,2	17	8	9
Koolmees	16	11,9	5	6	5
Pimpelmees	9	6,7	4	5	0
Fazant	5	3,7	1	3	1
Tortelduif	3	2,2	0	3	0
Gierzwaluw	3	2,2	0	0	3
Zanglijster	3	2,2	0	1	2
Kneu	3	2,2	2	1	0
Tjiftjaf/Fitis	3	2,2	1	2	0
Groenling	2	1,5	0	2	0
Turkse Tortel	1	0,7	0	1	0

Grote Bonte Specht	1	0,7	0	0	1
Boerenzwaluw	1	0,7	1	0	0
Graspieper	1	0,7	1	0	0
Winterkoning	1	0,7	1	0	0
Heggemus	1	0,7	0	1	0
Zwarte Roodstaart	1	0,7	1	0	0
Braamsluiper	1	0,7	1	0	0
Grasmus	1	0,7	1	0	0
Zwartkop	1	0,7	0	1	0
Ekster	1	0,7	0	0	1
soort onbekend	8	5,9	4	3	1
Totaal	135	100	46	58	31

De helft van de gevonden prooien bestond uit Spreeuw en "mus", beide een kwart van het totaal. Koolmees en Pimpelmees zijn goede subtoppers. De top vijf wordt afgesloten met de Fazant. Deze vijf soorten behoren met 75% van het totaal tot de belangrijkste prooien van de Sperwers die nestelen in de binnenduinrand van Vlissingen. Opmerkelijk is het groot aandeel juvenielen onder de prooien (tabel 2). Bij Spreeuw en Fazant werden vrijwel alleen maar juvenielen gevangen door de Sperwers.

Tabel 2. Leeftijdsverdeling (% van totaal) van de 5 talrijkste prooisoorten.

Soortnaam	totaal aantal	% adult	% juveniel	% leeftijd onbekend
Spreeuw	35	3	97	
Huisemus/Ringmus	34	44	56	
Koolmees	16	25	50	25
Pimpelmees	9	22	44	33
Fazant	5		100	

Dat de Sperwer een opportunistische jager is blijkt uit het prooispectrum; in de overgebleven 25% (N=28) van het totaal aantal prooien werden 17 verschillende soorten aangetroffen. Uit tabel 1 valt tevens af te leiden dat er grote verschillen zijn tussen de jaren. Zo werden in 2001 relatief veel Spreeuwen gevangen en in 2000 relatief veel "mussen". In 2002 werd geen Pimpelmees (top vijf soort) gevonden, wel relatief veel Koolmezen. Elk jaar deed ik bijzondere vondsten. In 2001 vond ik driemaal een vrijwel complete plukrest van een Zomertortel (1 adult en 2 juveniel). In 2003 werd ik op 15 mei compleet verrast door de vondst van een geplukte Gierzwaluw. Later in juni vond ik nog twee Gierzwaluwen, blijkbaar had de Sperwer die daar broedde dat jaar een speciale techniek ontwikkeld om de veel snellere Gierzwaluw te vangen.

Bronvermelding

Arts F. 2000. Wat krijgt een Vlissingers Sperwerjong op z'n bordje. 't Zwelmpje 15(4): 4-6.